किमनेनकौशलेनेत्यतआह यदिति इहलोकेकुर्वतोयन्निष्कामंकर्मतत्प्राचीनकर्मणांनाशकं नहिकर्मणासर्वकर्मोच्छेदोस्तीत्यर्थः किंतुतदुभयंइहजन्मनिपूर्वजन्मनिचकृतंकर्मतस्यविदुषःप्रियमप्रियंवा नजनयतीत्यतोविद्यासंपादनीयेतिभावः नैनंकृताकृतेतपतः नलिप्यतेकर्मणापापकेनेत्यादिश्रुतिभ्यः ॥ १४ ॥ इतिशां॰मो॰नै॰भा॰एकोनपंचाशदधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २४९ ॥ ॥७॥

विद्याप्रापकंधर्मंपृच्छति यस्मादिति ॥ १ ॥ अश्वमेधादिर्माभूदितिनिवृत्तिधर्मलक्षणायाह विशिष्टमिति ॥ २ ॥ निष्पतिष्णूनिनिष्पतनशीलानिसंनियम्यैकाग्र्यंकुर्यादितिसंबंधः ॥ ३ ॥ ४ ॥ बहुचिं

यत्करोत्यनभिसंधिपूर्वकंतच्चनिर्णुदतियत्पुराकृतं॥ नप्रियंतदुभयंनचाप्रियंतस्यतज्जनयतीहकुर्वतः॥१४॥ इतिश्रीमहाभारतेशांति॰मोक्ष॰शुकानुप्रश्ने एकोनपंचाशदधिकद्विशततमोऽध्यायः॥ २४९॥ ॥७॥ शुकउवाच यस्माद्धर्मात्परोधर्मोविद्यतेनेहकश्चन ॥ योविशिष्टश्चधर्मेभ्यस्तंभ वान्प्रब्रवीतुमे॥ १ ॥ व्यासउवाच धर्मंतेसंप्रवक्ष्यामिपुराणमृषिभिःकृतं॥ विशिष्टंसर्वधर्मेभ्यस्तमिहैकमनाःशृणु॥ २॥ इंद्रियाणिप्रमाथीनिबुद्ध्यासं यम्ययत्नतः॥ सर्वतोनिष्पतिष्णूनिपिताबालानिवात्मजान्॥ ३ ॥ मनसश्चेंद्रियाणांचाप्यैकाग्र्यंपरमंतपः ॥ तज्ज्यायःसर्वधर्मेभ्यःसधर्मःपरउच्यते॥ ४ ॥ ता निसर्वाणिसंधायमनःषष्ठानिमेधया॥ आत्मतृप्तइवासीतबहुचिंत्यमचिंतयन्॥ ५ ॥ गोचरेभ्योनिवृत्तानियदास्थास्यंतिवेश्मनि ॥ तदात्वमात्मनात्मानंप रंद्रक्ष्यसिशाश्वतं॥ ६ ॥ सर्वात्मानंमहात्मानंविधूममिवपावकं ॥ तंपश्यंतिमहात्मानोब्राह्मणायेमनीषिणः ॥ ७ ॥ यथापुष्पफलोपेतोबहुशाखोमहाद्रुमः॥ आत्मनोनाभिजानीतेक्वमेपुष्पंक्वमेफलं॥ ८ ॥ एवमात्मानजानीतेक्वगमिष्येकुतस्त्वहं॥ अन्योह्यन्यत्रांतरात्मास्तियःसर्वमनुपश्यति ॥ ९ ॥ ज्ञानदीपेनदीपेनप श्यत्यात्मानमात्मनि॥ दृष्ट्वात्वमात्मनात्मानंनिरात्माभवसर्ववित्॥ १० ॥ विमुक्तःसर्वपापेभ्योमुक्तत्वचइवोरगः॥ परांबुद्धिमवाप्येहविपाप्माविगतज्वरः॥ ॥ ११ ॥ सर्वतःस्रोतसंघोरांनदींलोकप्रवाहिनीं॥ पंचेंद्रियग्राहवतींमनःसंकल्परोधसं॥ १२ ॥ लोभमोहतृणच्छन्नांकामक्रोधसरीसृपां॥ सत्यतीर्थानृतक्षो भांक्रोधपंकांसरिद्वरां॥ १३ ॥ अव्यक्तप्रभवांशीघ्रांदुस्तरामकृतात्मभिः॥ प्रतरस्वनदींबुद्ध्याकामग्राहसमाकुलां ॥ १४ ॥ संसारसागरगमांयोनिपातालदु स्तरां॥ आत्मकर्मोद्भवांतातजिह्वावर्तांदुरासदां॥ १५ ॥ यांतरंतिकृतप्रज्ञाधृतिमंतोमनीषिणः॥ तांतीर्णःसर्वतोमुक्तोविधूतात्मात्मविच्छुचिः॥ १६ ॥

त्यंत्रिपुटीं ॥ ५ ॥ गोचरेभ्योबाह्याभ्यंतरविषयेभ्यः वेश्मनिपरस्मिन्ब्रह्मणिसर्वाधिष्ठाने ॥ ६ ॥ विधूममिवनिरुपाधिं ब्राह्मणाःब्रह्मविदः ॥ ७ ॥ ८ ॥ आत्माबुद्धिरचेतनत्वाद्वृक्षवत् सर्वंबुध्यादिकं ॥ ९ ॥ ज्ञानदीपेनब्रह्माकारांतःकरणवृत्त्या आत्मानंब्रह्म आत्मनिदेहे आत्मनेतिपाठेआत्मनाज्ञानदीपेनेतिसामानाधिकरण्यं निरात्मानिरुपाधिः ॥ १० ॥ विपाप्मेतिदेहांतरसंबंधनिरासः विगतज्वरइतिजीवन्मु क्तिसुखवान् ॥ ११ ॥ सर्वतःस्रोतसंअनेकधाप्रवहंतीं नदींसंसारनदीं लोकान्वाहयंतीं रोधस्तीरं ॥ १२ ॥ १३ ॥ बुध्याज्ञानेन ॥ १४ ॥ योनिर्वासना ॥ १५ ॥ १६ ॥

Digitized by Google